

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 –

Titlul proiectului de act normativ

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare
- **"Niciuna mai puțin"**

Scopul inițiativei

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, în sensul introducerii unei noi infracțiuni denumite „*feminicid*”. Concret, se propune inserarea articolului 188¹ în Codul penal, care să definească **feminicidul** drept uciderea unei femei, săvârșită din motive legate de sexul sau genul acesteia, în anumite împrejurări specifice. Aceste împrejurări includ, **fără a se limita la**: situația în care autorul este ori a fost soțul/concubinul sau un partener intim al victimei; cazul în care victima refuzase inițierea sau continuarea unei relații; existența unor acte anterioare de violență (fizică, psihică, sexuală, economică) din partea aceluiași făptuitor asupra victimei; legătura faptei cu traficul de persoane sau exploatarea în contexte opresive; ori comiterea faptei în cadrul unor practici culturale sau ritualice ce vizează supunerea sau eliminarea femeilor. Potrivit proiectului, *feminicidul* astfel definit va fi sancționat cu **închisoarea pe viață sau cu închisoare de la 15 la 30 de ani**, la care se poate adăuga interzicerea unor drepturi. Se prevede, de asemenea, că **tentativa** la infracțiunea de feminicid se pedepsește în mod expres.

Prin delimitarea acestei noi infracțiuni, legea propusă își propune recunoașterea distinctă, în plan juridic, a gravității deosebite a omorurilor comise asupra femeilor din motive de gen și să ofere un cadru punitiv adecvat pentru asemenea fapte. **Obiectul de reglementare** îl constituie, așadar, crearea premiselor legale pentru *prevenirea și sancționarea mai eficientă* a violenței extreme îndreptate împotriva femeilor și pentru *descurajarea* comportamentelor motivate de misoginie sau discriminare de gen.

Necesitatea și oportunitatea intervenției legislative

Necesitatea adoptării acestei legi decurge din **amplarea și gravitatea fenomenului violenței letale asupra femeilor** în societatea românească și din insuficiența mecanismelor legale actuale de a preveni și pedepsi adecvat astfel de fapte. Statisticile recente relevă o situație alarmantă: în

ultimii ani, aproape **o femeie pe săptămână** este ucisă în România de către partenerul sau fostul partener. Mai exact, date oficiale indică 426 de femei ucise de parteneri ori membri de familie în decurs de doar 8 ani (2014–2022), evidențiind persistența și extinderea violenței extreme împotriva femeilor. Acest fenomen tragic, numit frecvent în literatura de specialitate *femicid* sau *feminicid*, reprezintă o problemă socială acută și o încălcare flagrantă a dreptului fundamental la viață și la securitate al femeilor.

Adoptarea unei incriminări exprese a *feminicidului* este oportună și în contextul angajamentelor internaționale asumate de România. Prin ratificarea Convenției de la Istanbul (Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice), statul român s-a obligat să ia măsuri legislative adecvate pentru combaterea tuturor formelor de violență de gen. Or, violența care conduce la uciderea femeilor constituie forma ultimă, ireversibilă, a acestui tip de violență. **Semnalul normativ** al recunoașterii *feminicidului* ca infracțiune distinctă ar demonstra fermitatea autorităților în a trata această problemă cu prioritate și seriozitate. În plus, o asemenea intervenție legislativă ar permite **colectarea de date statistice specifice** și analizarea mai riguroasă a cauzelor acestor crime, facilitând politici publice mai eficiente de prevenire.

Oportunitatea este subliniată și de evoluțiile internaționale și regionale în materie. Tot mai multe țări iau atitudine legislativă împotriva feminicidului, ca reacție la creșterea cazurilor de femei ucise pe criterii de gen. De exemplu, în Italia, o emoție publică majoră declanșată de incidente mediatizate (precum cazul tinerei ucise de fostul iubit în 2023) a condus la inițierea în 2025 a unui proiect de lege care introduce infracțiunea de "*femminicidio*", propunând pedeapsa detențiunii pe viață pentru cei condamnați (politico.eu). Acest context european arată că și în România este momentul potrivit pentru o acțiune legislativă fermă. Societatea civilă autohtonă, organizațiile pentru drepturile femeilor și mediul academic reclamă de mai multă vreme necesitatea înăsprii legislației față de violența împotriva femeilor și a recunoașterii specifice a **motivației de gen** în sancționarea omorurilor.

În concluzie, intervenția propusă este necesară pentru a oferi un răspuns penal proporțional cu gravitatea faptelor de *femicid* și este oportună în actualul context social și internațional, în care toleranța față de violența asupra femeilor este în scădere, iar așteptările publice vizează o protecție juridică sporită a vieții și demnității femeilor.

Insuficiențele legislației actuale

Legislația românească actuală nu conține o definiție sau incriminare specifică a uciderii motivate de gen. Faptele de acest tip sunt încadrate în prezent la infracțiunea generală de *omor* (art. 188 Cod penal) sau, dacă sunt îndeplinite anumite circumstanțe agravante generale, la *omor calificat* (art. 189 Cod penal). Există într-adevăr prevederi legale menite să sporească sancțiunile pentru violența în familie – notabil, art. 199 din Codul penal stipulează că dacă omorul (sau alte violențe) este săvârșit asupra unui **membru de familie**, maximul pedepsei se majorează cu o pătrime. Totuși, aceste dispoziții sunt **insuficiente** pentru a acoperi întreaga problematică a feminicidului:

- În primul rând, agravanta *violentei în familie* se aplică doar dacă există o relație de familie sau asimilată (soț, concubin, rudă etc.) între agresor și victimă. Nu sunt cuprinse situațiile în care o femeie este ucisă de un **necunoscut** sau de o persoană cu care nu avea relații de familie, dar motivul crimei ține de ura față de femei sau de alte aspecte de gen (de exemplu, crime comise din dispreț față de femei ca atare). Așadar, actualul cadru lasă în afara agravantei numeroase cazuri de feminicid (cum ar fi crimele misogine comise de străini, uciderea femeilor în contextul prostituției sau traficului de persoane, ori omoruri comise sub pretextul "*apărării onoarei*" sau al unor ritualuri).
- În al doilea rând, chiar și în cazurile de violență domestică recunoscute, creșterea cu 1/4 a maximului pedepsei poate fi percepută ca **neacoperind suficient gravitatea** acestor fapte.

În Codul penal actual, omorul simplu este pedepsit cu închisoare de la 10 la 20 de ani, iar cel calificat cu 15 la 25 de ani sau detențiune pe viață. Majorarea cu un sfert a maximumului în caz de victimă membru de familie duce, de pildă, la un maxim teoretic de ~25 de ani în cazul omorului simplu – o sancțiune care, în practică, nu reflectă diferențele calitative față de alte omoruri săvârșite **fără motivație de gen**. Prin contrast, *femicidul* – implicând adesea premeditare sau un context sistematic de abuz – prezintă un pericol social sporit și reclamă un tratament sancționator distinct și mai aspru, așa cum prevede proiectul (până la detențiune pe viață).

- În al treilea rând, lipsa recunoașterii exprese a motivului de gen în definirea infracțiunii îngreunează **identificarea și investigarea** acestor cazuri dintr-o perspectivă adecvată. La nivel internațional se subliniază importanța **femicide watch** – monitorizarea separată a omorurilor de femei pe criteriu de gen, tocmai pentru a identifica tiparele și a preveni repetarea unor astfel de crime. În absența unei încadrări distincte, autoritățile judiciare române nu colectează sistematic date despre câte omoruri au fost, de fapt, femicide (motivate de ură, gelozie obsesivă, control asupra victimei ca femeie etc.). Această „*invizibilitate statistică*” conduce la subestimarea fenomenului și la posibile curențe în alocarea de resurse pentru combaterea sa.
- Nu în ultimul rând, **semnalul educativ și cultural** dat de legea penală este, în prezent, incomplet. Normele actuale nu transmit explicit mesajul că societatea condamnă în mod special uciderea femeilor *pentru faptul că sunt femei*. Or, într-o societate în care încă persistă stereotipuri și prejudecăți patriarhale, adoptarea infracțiunii de *femicid* ar avea și un rol preventiv general, descurajând potențialii agresori prin stigmatizarea suplimentară a acestui tip de faptă. De asemenea, ar **încuraja raportarea** și luarea în serios a amenințărilor specifice (de exemplu, femeile care primesc amenințări de moarte de la foști parteneri ar ști că legea recunoaște pericolul real al acestor situații).

În concluzie, actualul cadru legislativ prezintă **lacune** în adresarea omorurilor motivate de gen. Proiectul vine să suplinească aceste lacune prin definirea clară a *femicidului*, asigurând instrumente mai adecvate de **încadrare juridică, sancționare și monitorizare** a fenomenului.

Comparație cu legislații relevante din alte țări

La nivel internațional, există o varietate de abordări privind incriminarea și prevenirea *femicidului*, însă tendința generală este de **întărire a legislației** și a politicilor împotriva violenței letale asupra femeilor. În cele ce urmează sunt prezentate succint unele exemple relevante:

- **Brazilia:** Este una dintre țările pionier în incriminarea explicită a *femicidului*. Prin Legea Federală nr. 13.104/2015, Codul Penal brazilian a fost amendat pentru a introduce „*femicidio*” ca formă agravată de omucidere, definită drept uciderea unei femei *din motive legate de condiția de sex feminin*, în context de violență domestică sau discriminare ori dispreț față de femei. Pedepsa prevăzută este severă (închisoare de 12 până la 30 de ani), iar legea califică drept circumstanțe agravante speciale situațiile când victima era însărcinată, minoră, peste 60 de ani sau avea dizabilități (law.cornell.edu). De asemenea, *femicidul* a fost inclus pe lista „*crimelor odioase*”, asimilate celor de o gravitate extremă. Brazilia și-a consolidat astfel reacția penală, completând măsurile existente de protecție a femeilor (precum celebra *Lege Maria da Penha* din 2006 împotriva violenței domestice). Modelul brazilian demonstrează că incriminarea distinctă a *femicidului*, dublată de politici de aplicare efectivă, poate oferi un răspuns mai ferm: introducerea *patrulilor Maria da Penha* pentru monitorizarea agresorilor și asigurarea respectării ordinelor de protecție este un exemplu de bună practică în implementare.
- **Italia:** Până de curând, legislația italiană nu conținea un delict separat de *femicidio*, însă existau prevederi pentru agravarea pedepselor în cazurile de omor între rude sau

parteneri și un accent sporit pe protecția victimelor violenței. În 2019, Italia a adoptat pachetul legislativ numit "*Codice Rosso*", care a modificat Codul Penal și de Procedură Penală pentru a urgenta instrumentarea cazurilor de violență de gen și a introdus infracțiuni noi (cum ar fi *violența domestică* recunoscută ca infracțiune distinctă, *rele tratamente*, *căsătoria forțată*, *hărțuirea sexuală cibernetică* etc.) *Codice Rosso* prevede, de exemplu, că procurorii trebuie să audieze victima în cel mult 3 zile de la depunerea plângerii și impune comunicarea imediată către parchet (în 48 de ore) a oricărei sesizări privind violența domestică (wantedinrome.com), asigurându-se astfel celeritatea intervenției. În plus, pedepsele pentru viol și agresiune sexuală au fost majorate. Mai recent, în martie 2025, Guvernul italian a aprobat un *proiect de lege privind femicidul*, care introduce în mod explicit *infracțiunea de femicid* cu **pedeapsa detențiunii pe viață** pentru autorii care ucid femei din motive de ură sau discriminare de gen. Această evoluție survine pe fondul unui număr încă ridicat de femei ucise (117 cazuri de femicid în Italia doar în 2023 conform datelor Ministerului de Interne politico.eu) și al unei **presiuni publice** tot mai mari de înăsprire a legislației. Italia oferă așadar exemplul unui sistem care merge spre toleranță zero: de la *Codice Rosso* (axat pe prevenție și reacție promptă) la incriminarea explicită a *femicidului* ca delict autonom cu cea mai aspră sancțiune.

- **Țările nordice (Suedia, Danemarca, Norvegia, Finlanda):** Statele nordice sunt recunoscute pentru politicile lor avansate în materie de egalitate de gen și protecție socială, însă ele nu prevăd, în general, o infracțiune separată de *femicid*. Aceste țări tratează cazurile de femei ucise de parteneri sau pe fond de misoginie prin încadrarea la omucidere (murder) ori omor calificat, aplicând pedepsele maxime existente. De pildă, în Suedia pedeapsa pentru omor este închisoarea pe viață sau pe termen de 10–18 ani similar ca nivel cu România, și nu există o definiție specială a femicidului în lege. Cu toate acestea, **abordarea nordică** pune accentul pe prevenție timpurie și suport extins pentru victime, având mecanisme eficiente (ordine de restricție, rețele de adăposturi finanțate de stat, servicii de consiliere și programe de reabilitare a agresorilor). Strategiile naționale din aceste țări includ explicit obiectivul *eradicării violenței bărbaților împotriva femeilor* – de exemplu, în Suedia politicile publice declară *toleranță zero* față de violența de gen, considerând-o un obstacol major în calea egalității. Rezultatele sunt mixte: în timp ce rata generală a omuciderilor este scăzută, studii recente arată un așa-numit "*paradox nordic*", în care violența intimă împotriva femeilor se menține la un nivel neașteptat de ridicat chiar și în societăți foarte egalitare (pmc.ncbi.nlm.nih.gov).

Acest fapt a condus la intensificarea eforturilor de conștientizare și la perfecționarea cadrului legal (de exemplu, Finlanda și Danemarca au înăsprit recent legislația privind violul, trecând la definiția pe bază de consimțământ). În esență, statele nordice demonstrează importanța implementării și a **voinței politice**: chiar și fără o infracțiune de femicid distinctă, violența contra femeilor poate fi combătută eficient prin aplicarea riguroasă a legilor generale, investiții consistente în prevenție și schimbare de mentalități.

- **Spania:** Este adesea citată ca exemplu de bună practică în Europa privind combaterea violenței de gen. Spania a adoptat în 2004 Legea Organică 1/2004 pentru măsuri integrate de prevenire, protecție și pedepsire a violenței de gen, fiind prima țară europeană cu o lege exhaustivă dedicată acestui fenomen. Legea spaniolă a instituit tribunale speciale pentru cazurile de violență împotriva femeilor, a creat unități specializate în poliție și procuratură, a prevăzut ordine de protecție imediată, sprijin juridic și social extins pentru victime, precum și campanii obligatorii de educație publică. În Codul penal spaniol, "*violencia de género*" (violența bazată pe gen împotriva femeilor de către parteneri intimi) este circumstanță agravantă pentru omor sau alte infracțiuni, permițând pedepse maxime. Efectele acestor măsuri au fost vizibile: deși problema nu a dispărut, numărul femicidelor din Spania a scăzut considerabil – cu aproximativ o treime – în ultimele două decenii dw.com, iar conștientizarea publică a crescut. Spania a extins treptat și definiția: din 2021 a lărgit conceptul de *femicid* folosit în statisticile oficiale, incluzând nu doar uciderea de către partener, ci și alte tipuri de ucideri motivate de gen (de ex. *femicid familial*, *social*

etc.). Cazul spaniol subliniază importanța unui cadru cuprinzător – nu doar incriminare, ci și prevenție instituționalizată și schimbare culturală – pentru reducerea violenței extreme împotriva femeilor.

- **Canada:** Nu are în prezent o infracțiune de *femicide* în codul penal, însă fenomenul este recunoscut și monitorizat activ de autorități și organizații (există un *Observator canadian al femicidului* care raportează anual date). Codul penal canadian sancționează omorul deosebit de grav (*first-degree murder*) cu închisoare pe viață automat, ceea ce se aplică și cazurilor de soți/parteneri care îșiucid partenera (uciderea soțului este considerată de regulă omor calificat – premeditat sau în timpul unei infracțiuni violente). Prin urmare, din perspectiva pedepselor, sistemul canadian oferă deja limite maxime severe pentru autorii acestor crime. Totuși, recunoașterea *motivației de gen* nu este formalizată ca element constitutiv, fiind mai degrabă considerată la individualizarea pedepsei. Canada a pus accent în special pe abordarea **strategică și preventivă** a violenței împotriva femeilor: Guvernul federal împreună cu provinciile au lansat în 2022 un **Plan național de acțiune pentru încheierea violenței bazate pe gen (2022–2032)**, însoțit de o finanțare substanțială (peste 600 milioane CAD alocate în primii 5 ani) pnc.mcbi.nl/nh.gov. Acest plan urmărește schimbarea normelor sociale, îmbunătățirea serviciilor pentru victime și asigurarea unui răspuns judiciar prompt și sensibil la gen. Necesitatea unor măsuri sporite în Canada este subliniată de statisticile îngrijorătoare: în medie, **o femeie sau fată este ucisă la fiecare 48 de ore** în această țară, de obicei de către partener sau un alt bărbat cunoscut. În ultimii ani, discuțiile despre introducerea infracțiunii de femicid în Codul penal canadian au fost susținute de grupuri de advocacy, pe fondul conștientizării că fenomenul are particularități care justifică un răspuns penal dedicat. Canada a ales deocamdată calea consolidării mecanismelor existente (de ex. ordine de restricție mai eficiente, interdicția de a deține arme pentru agresorii domestici – cunoscuta "*law Lori Dupont*" în Ontario, etc.) și a implementării planului național, dar discuțiile legislative rămân în evoluție.
- **Statele Unite ale Americii:** Sistemul juridic american nu prevede o infracțiune separată de *femicide*, tratând cazurile în cadrul infracțiunilor generale de *murder* (cu gradul I sau II, în funcție de premeditare și circumstanțe). Totuși, SUA a dezvoltat un amplu cadru legislativ și de politici publice pentru a combate violența împotriva femeilor, în special violența domestică. La nivel federal, *Violence Against Women Act (VAWA)*, adoptat în 1994 și reînnoit periodic (inclusiv în 2022), asigură finanțare și linii directe pentru state în prevenirea, investigarea și sancționarea violenței de gen, protecția victimelor și programe pentru agresori. Multe state americane au legi care creează ordine de protecție temporare și permanente, incriminează încălcarea acestora și cresc pedepsele dacă infracțiunea de omor a avut loc în context domestic sau ca *hate crime* motivat de ură față de femei. Cu toate eforturile, violența letală asupra femeilor rămâne la cote ridicate în SUA – se estimează că aproape **trei femei sunt ucise în fiecare zi de către un partener intim**, făcând ca proporția femeilor omorâte de parteneri să fie mult mai mare decât în cazul victimelor masculine. Datele oficiale arată că, în 2018, circa 92% dintre femeile ucise în care se cunoaște autorul au fost omorâte de cineva cunoscut, în principal de către actualul sau fostul partener sanctuaryforfamilies.org. Aceste statistici au condus la întărirea recentă a legislației privind confiscarea armelor de foc de la persoanele cu ordine de restricție (având în vedere corelația strânsă între violența domestică și folosirea armelor, specifică contextului american). Deși *femicide* nu este un termen juridic oficial în SUA, există mișcări în direcția recunoașterii fenomenului: de exemplu, instituirea *Zilei Naționale a Conștientizării Femicidului* și eforturi ale organizațiilor de a îmbunătăți răspunsul justiției penale la omorurile în serie ale femeilor (cazurile de tipul "*Misogyny murders*"). Modelul american arată importanța unei abordări integrate: combinația între instrumente legale (ordine de protecție, pedepse sporite pentru recidivă etc.) și inițiative de prevenire (campanii, linii de ajutor, adăposturi) este esențială, dat fiind că simpla înăsprire a pedepselor nu a fost suficientă pentru a reduce semnificativ incidența.
- **Australia:** Nici legislația australiană nu are o infracțiune distinctă intitulată *femicide* sau *femicid*, însă violența împotriva femeilor este abordată printr-un ansamblu de legi și

politici la nivel federal și statal. Fiecare stat/teritoriu australian dispune de propria legislație privind **violența domestică și de familie**, care facilitează emiterea de ordine de protecție (cunoscute ca *Apprehended Domestic Violence Orders* sau similar) și incriminează încălcarea acestora. Infracțiunile de vătămare corporală gravă, viol sau omor sunt pedepsite sever prin codurile penale ale statelor, fără a diferenția în funcție de genul victimei, dar instanțele iau de obicei în considerare contextul de violență domestică ca factor agravant. La nivel național, Australia a adoptat un **Plan național pentru încetarea violenței împotriva femeilor și copiilor 2022–2032**, cu scopul ambițios de a elimina violența de gen într-o generație [dss.gov.au](https://www.dss.gov.au). Acest plan național (continuator al unor planuri precedente din 2010–2022) prevede acțiuni concentrate pe prevenție primară (educație în școli, campanii precum *Our Watch*), pe întărirea protecției și justiției (de exemplu, tribunale specializate pentru violență domestică în anumite jurisdicții) și pe servicii de sprijin (extinderea adăposturilor, consiliere, ajutor specializat pentru grupuri vulnerabile cum sunt femeile indigene). Situația actuală din Australia impune aceste măsuri: în medie, **aproximativ o femeie este ucisă la fiecare 9 zile de către un partener** în această țară, iar circa 1 din 4 femei a fost victimă a violenței din partea unui partener de-a lungul vieții. Australia evidențiază, așadar, importanța unei **strategii naționale unitare** și a cooperării între nivelurile de guvernare (federal și statal) pentru a combate un fenomen complex. Deși nu există un delict de *femicid*, autoritățile australiene au recurs la alte mijloace juridice – de pildă, unele state au introdus circumstanțe agravante specifice pentru omorul comis cu **violență domestică** (ex.: Queensland în 2016 a creat categoria de *“domestic violence murder”* pentru a refuza eliberarea condiționată anticipată a condamnaților). Aceste evoluții, alături de un efort concentrat pe schimbarea culturii (campanii de conștientizare cum este *“Respect@Work”* și *“Stop it at the Start”*), indică o recunoaștere clară a faptului că violența împotriva femeilor, inclusiv în forma extremă a omorului, constituie o problemă de siguranță publică majoră ce necesită un răspuns cuprinzător.

În concluzie, analiza comparativă arată că România se aliniază unei tendințe internaționale de consolidare a cadrului juridic privind violența de gen. Adoptarea infracțiunii de *femicid* ar armoniza legislația națională cu practicile progresiste din alte state și cu recomandările organismelor internaționale (ONU, Consiliul Europei) care încurajează recunoașterea distinctă a **crimei împotriva femeilor ca fenomen specific**. Mai jos este prezentat un tabel comparativ sintetic între prevederile actuale din România și reglementări din alte țări reprezentative, evidențiind modul de abordare a *femicidului*:

Anexă: Tabel comparativ – Femicidul în legislația română și internațională

Țara/Legislație	Abordare legală a omorului pe bază de gen (<i>femicid</i>)	Sanțiuni și prevederi notabile
România (lege actuală)	Nu există infracțiune distinctă de „ <i>femicid</i> ”. Crimele împotriva femeilor sunt încadrate la omor (art. 188 CP) sau omor calificat (art. 189 CP). Dacă victima este <i>membru de familie</i> , se aplică agravanta violenței domestice – maximul pedepsei se mărește cu ¼ codurilepenale.ro .	<i>Omor simplu</i> : 10–20 ani închisoare; <i>omor calificat</i> : 15–25 ani sau detențiune pe viață. +1/4 la maxim dacă fapta e comisă asupra soțului/partenerului ori unui membru de familie (art. 199 CP). Nu se face referire la motivul de gen în lege; faptele motivate de ură de gen pot fi încadrate la circumstanțe agravante generale.
România (proiect propus)	Introduce explicit infracțiunea de „ <i>femicid</i> ” – uciderea unei femei din motive de sex/gen, incluzând: cazurile de violență domestică (autorul este sau a fost partener intim), refuzul victimei de a continua relația, existența violenței anterioare asupra victimei, legătura cu traficul/exploatarea, sau practici culturale/religioase ce vizează femeile.	<i>Pedeapsă propusă</i> : detențiune pe viață sau închisoare de la 15 la 30 de ani (mai aspru decât omorul simplu). <i>Tentativa</i> se pedepsește. Se asigură astfel o sancționare mai dură și evidențierea formală a gravității faptelor. Prevederile ar permite colectarea de statistici separate privind femicidul și aplicarea unor politici penale specifice.

Tara/Legislație	Abordare legală a omorului pe bază de gen (<i>femicid</i>)	Sanctiuni și prevederi notabile
	Motivul de gen devine element constitutiv al infracțiunii.	
Brazilia	Infracțiunea de " <i>feminicidio</i> " introdusă în 2015 (Legea 13.104/2015) ca formă calificată de omor (<i>homicidio qualificado</i>) când victima este femeie ucisă <i>din motive de gen</i> – în special în context de violență domestică sau din dispreț față de condiția de femeie law.cornell.edu . <i>Femicidul</i> este inclus în categoria crimelor de maximă gravitate (<i>hediondos</i>).	Pedeapsă: 12–30 ani închisoare law.cornell.edu (față de 6–20 ani pentru omor simplu în Brazilia). Agravante specifice: majorarea pedepsei cu +1/3 dacă victima era însărcinată, în primele 3 luni postpartum, sub 14 ani, peste 60 de ani, sau cu dizabilități law.cornell.edu . Complementar, Brazilia are Legea <i>Maria da Penha</i> (2006) care prevede măsuri de protecție și tribunale speciale pentru violența domestică. Implementarea este susținută de patrulă polițienești dedicate monitorizării agresorilor.
Italia	(Situatie actuală până în 2025) Nu avea infracțiune separată de <i>femicid</i> ; omorurile de femei de către parteneri erau încadrate la omor simplu/calificat cu aplicarea eventuală a circumstanțelor agravante. <i>Codice Rosso</i> (Legea 69/2019) a consolidat răspunsul la violența de gen prin proceduri accelerate și noi infracțiuni (ex. violență domestică, stalking, căsătorie forțată).	Pedeapsă (omor simplu): 21 ani închisoare (în practică, judecătorii pot aplica în caz de recunoaștere); omor agravat (premeditație, cruzime etc.) până la detenție pe viață. Dezvoltare recentă: Proiect de lege (2025) pentru <i>femicid</i> autonom – propune pedeapsa <i>închisorii pe viață</i> pentru uciderea unei femei din ură sau discriminare de gen politico.eu . Italia mai prevede: ordine de protecție, brățări electronice pentru agresori cu ordin de restricție (măsură în discuție în 2021) Statistică: ~109 femei ucise în 2021 (majoritatea de parteneri), echivalentul unei victime la fiecare 3 zile wantedinrome.com – date ce au catalizat înăsprirea legislației.
Țări nordice (Suedia, Norvegia, Danemarca, Finlanda)	Nu există termen legal distinct pentru <i>femicid</i> ; se aplică dispozițiile generale privind omuciderea. Sistemele juridice pun accent pe egalitatea de tratament, dar recunosc <i>violența domestică</i> ca agravantă sau ca circumstanță pentru măsuri speciale (ex. în Norvegia, violența în familie e infracțiune separată; în Finlanda, politica penală recomandă pedepse mai mari când victima e parteneră intimă).	Pedepse generale (omor): variind de la maximum ~15 ani (Norvegia) la închisoare pe viață (Danemarca, Suedia – unde viața poate echivala ~18 ani înainte de posibilitatea liberării). Măsuri notabile: rețele extinse de adăposturi de stat, ordin de restricție pe termen lung, programe obligatorii de consiliere pentru agresori. Strategii naționale integrate: Suedia are ca obiectiv declarat eliminarea violenței împotriva femeilor tandfonline.com , iar Finlanda a creat comisii de analiză a fiecărui caz de omor domestic (pentru a identifica erori de intervenție). Ratele <i>femicidului</i> în țările nordice sunt relativ scăzute comparativ global, însă studiile evidențiază paradoxul unor incidente semnificative ale violenței intime în ciuda nivelului înalt de emancipare a femeilor – fapt care a condus la intensificarea eforturilor de prevenire prin educație și campanii (ex: campania " <i>Stop väkivalta</i> " în Finlanda, " <i>Så treffer det oss</i> " în Norvegia).
Spania	Nu definește " <i>femicid</i> " ca infracțiune separată în Codul penal, însă are un cadru legal dedicat <i>violenței de gen</i> (Legea 1/2004) considerat model european equaltimes.org . Uciderea unei femei de către partener sau fost partener este încadrată la omor calificat prin interpretare jurisprudențială (motivul de gen fiind agravant implicit). S-au introdus însă termeni precum " <i>violencia de género</i> " în legislație, cu implicații procedurale	Pedeapsă (omor calificat): până la 25 ani închisoare; detențiune permanentă revocabilă în cazuri excepționale (dacă victimă minoră etc.). Măsuri speciale: tribunale de violență contra femeilor, ordine de protecție ce includ și componenta civilă (custodie copii, evacuare agresor), brățări electronice de supraveghere a agresorilor. Spania investește masiv în prevenție (campanii naționale anuale) și asistență victimelor (asistență juridică gratuită, ajutoare financiare).

Tara/Legislație	Abordare legală a omorului pe bază de gen (femicid)	Sanțiuni și prevederi notabile
	(competență specială a instanțelor) și statistice.	Rezultate: scădere cu ~30% a numărului de femei ucise de parteneri față de acum 15 ani; conștientizare ridicată (mișcări sociale de amploare, de ex. manifestații după fiecare caz grav, ceea ce menține subiectul pe agenda publică). În 2021, guvernul spaniol a extins sfera conceptului de <i>violencia de género</i> dincolo de relațiile de cuplu, pentru a include toate omorurile de femei din motive de gen (fapte comise de alți autori – ex. rude, prieteni – dacă se dovedesc motivații misogine) cbsnews.com .
Canada	Nu are o infracțiune numită <i>femicide</i> ; omorul intenționat al unei persoane (inclusiv al unei femei) este sancționat ca <i>first-degree murder</i> (dacă a fost premeditat sau victima este sot/partener) sau <i>second-degree murder</i> . Conform jurisprudenței, omorul comis asupra soției/partenerei este considerat în <i>mod implicit</i> omor de gradul I (premeditat sau în cursul infracțiunii de agresiune domestică). Canada se concentrează pe politici publice: a adoptat o Strategie federală de prevenire a violenței bazate pe gen (2017) și ulterior Planul național de acțiune 2022–2032 pentru eliminarea violenței împotriva femeilor canada.ca .	Pedepse (omor grad I): închisoare pe viață (<i>life sentence</i> – minim 25 de ani până la posibilitatea eliberării condiționate). Fără pedeapsa capitală (abolită). Măsuri cheie: ordine de interdicție de a se apropia de victimă (pe lângă cele penale, există și <i>peace bonds</i> preventive), rețea extinsă de adăposturi și servicii (unele destinate femeilor indigene, care sunt disproporționat afectate de violență). Canada se confruntă cu un femicid în medie la fiecare 2 zile; în special violența împotriva femeilor indigene a generat inițiative dedicate (ancheta națională MMIW – Missing and Murdered Indigenous Women). Dezbateri emergentă privind necesitatea introducerii termenului de <i>femicide</i> în lege pentru recunoașterea simbolică și practică a fenomenului distinct.
SUA	Fără infracțiune distinctă de <i>femicide</i> la nivel federal. Fiecare stat tratează cazurile ca omor (grad I/II) sau <i>homicide</i> în diferite forme (unele state au <i>capital murder</i> – omor pasibil de pedeapsa capitală, aplicabil și în cazurile de ucidere a soției, adesea sub incidența omorului de grad I). Există însă recunoașterea fenomenului în sfera activismului și a politicilor: de ex., FBI culege date privind <i>"intimate partner homicides"</i> , iar unele state califică omorurile motivate de ură față de femei ca <i>hate crimes</i> (agravând sentința). Cadrul principal de acțiune este <i>Violence Against Women Act (VAWA)</i> la nivel federal, plus legi statale pentru violența domestică.	Pedepse (în funcție de stat): variind de la închisoare pe termen lung (de exemplu, 25 de ani până la viață pentru omor de gradul I) până la <i>pedeapsa cu moartea</i> în unele state pentru omor calificat cu circumstanțe deosebite. Măsuri: ordine de restricție valabile în toate statele (Full Faith and Credit – recunoaștere reciprocă), arest obligatoriu al agresorului la încălcarea ordinului în multe jurisdicții, programe de violență domestică finanțate prin VAWA (adăposturi, linii telefonice de urgență, instruire pentru poliție și judecători). Statistic, ~70% din omorurile de femei din cele mai dezvoltate 25 de țări au loc în SUA, indicând o prevalență foarte ridicată; aproape 3 femei sunt ucise zilnic de partenerii intimi în State sanctuaryforfamilies.org . VAWA 2022 a adus îmbunătățiri (protecții sporite pentru victimele LGBTQ+ și native americane, restricții privind armele pentru condamnații pentru violență domestică). Discuțiile recente privesc modul de prevenire a femicidului prin instrumente de evaluare a riscului (<i>lethality assessments</i>) și intervenții timpurii, mai ales în contextul în care multe victime contactaseră anterior poliția fără ca semnalele de alarmă să fie urmate de acțiuni suficiente.
Australia	Fără infracțiune distinctă de <i>femicide</i> ; legislația penală a statelor tratează omorurile la fel indiferent de gen. Abordare integrată la	Pedepse (omor): de regulă închisoare pe viață ca maxim (ex. New South Wales, Queensland etc., cu perioadă minimă de detenție de ~20–30 ani

Țara/Legislație	Abordare legală a omorului pe bază de gen (femicid)	Sanțiuni și prevederi notabile
	nivel național prin planuri și standarde comune: Planul național 2022–2032 de eliminare a violenței împotriva femeilor și copiilor adoptat de guvernul federal împreună cu statele/teritoriile dss.gov.au. Fiecare stat are legi privind <i>Domestic Violence</i> (ex. <i>Domestic and Family Violence Act</i>) cu prevederi similare.	stabilită de instanță). Caracteristici: ordine de intervenție (AVOs – Apprehended Violence Orders) ușor accesibile victimelor; încălcarea ordinului este infracțiune. Tribunale specializate DV în unele jurisdicții (ex. Magistrates' Courts speciale în Victoria). Rate ridicate ale violenței: ~1 femeie ucisă pe săptămână de un partener sau fost partener ourwatch.org.au; violența domestică este principala cauză de omor în unele state. Răspunsul include investiții mari în programe de prevenire (campanii de educație relațională în școli, implicarea bărbaților în mișcarea <i>White Ribbon</i>), precum și servicii culturale adaptate (pentru comunitatea aborigenă, unde violența are rate crescute). Legi recente au înăsprit sancționarea <i>coercive control</i> (violența psihologică severă) ca element premergător adesea al femicidului.

(Tabel realizat pe baza informațiilor disponibile public și a legislațiilor naționale; pedepsele și prevederile sunt prezentate în formă sintetică pentru comparabilitate.)

Concluzii

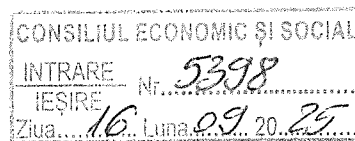
Având în vedere argumentele expuse – incidența crescută a crimelor împotriva femeilor, caracterul distinct al motivului bazat pe gen, neajunsurile legislației naționale actuale și exemplele oferite de practica altor state – adoptarea legii pentru introducerea infracțiunii de „femicid” în Codul penal se dovedește a fi **necesară, justă și oportună**. Această măsură legislativă ar transmite un mesaj clar că statul român nu tolerează violența extremă împotriva femeilor și că se aliniază standardelor internaționale de protecție a drepturilor fundamentale ale acestora. Incriminarea *femicidului* va contribui la *îmbunătățirea actului de justiție*, permițând judecătorilor să sancționeze adecvat astfel de fapte odios de grave și oferind, totodată, un cadru legal pentru *prevenirea și monitorizarea* mai eficientă a fenomenului.

Prezenta inițiativă legislativă urmărește îmbunătățirea substanțială a răspunsului legal la forme grave ale violenței și hărțuirii, în contextul unei creșteri îngrijorătoare a acestor fenomene în România.

Având în vedere cele prezentate, supunem dezbaterii și adoptării de către cele două Camere ale Parlamentului, în procedură de urgență, prezenta propunere legislativă

Inițiator: Deputat neafiliat - Monica Ionescu

Inițiator: Deputat neafiliat – Radu Mihail Ionescu

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare

- "Niciuna mai puțin"

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I

Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 188 se introduce un nou articol, articolul 188¹, cu următorul cuprins:

Art. 188¹ – Feminicidul

(1) Uciderea unei femei, săvârșită din motive legate de sex sau gen, în oricare dintre următoarele împrejurări, constituie infracțiunea de feminicid și se pedepsește cu închisoarea pe viață sau cu închisoare de la 15 la 30 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi:

- a) făptuitorul este sau a fost soțul, concubinul, partenerul intim ori o persoană cu care victima a avut o relație afectivă, indiferent de existența coabitării;
- b) victima și-a exprimat în mod clar refuzul de a iniția sau continua o relație afectivă, sexuală ori de conviețuire cu făptuitorul;
- c) victima a fost anterior supusă, de către același făptuitor, unor acte de violență fizică, psihică, sexuală ori economică, motivate de sex sau gen;

d) fapta are legătură cu traficul de persoane ori cu exploatarea victimei în contexte discriminatorii sau opresive, pe criterii de sex sau gen;

e) fapta este săvârșită în cadrul unor practici culturale, religioase, ideologice sau ritualice care au ca scop discriminarea, subordonarea ori încălcarea drepturilor fundamentale ale femeii.

(2) Tentativa se pedepsește.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI
(L.S.)

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
(L.S.)